

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ЗДІЙСНЕННЯ ЗАХИСТУ АВТОРСЬКИХ ТА СУМІЖНИХ ПРАВ ОРГАНІЗАЦІЯМИ КОЛЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ У СУДОВОМУ ПОРЯДКУ

З метою виявлення головних проблем реалізації судового захисту майнових прав суб'єктів авторського права та суміжних прав проаналізовано функції організацій колективного управління майновими правами правовласників у сфері авторського права та суміжних прав, які полягають у зверненні таких організацій до суду від імені правовласників за захистом майнових прав правовласників та здійсненні моніторингу правомірності використання об'єктів авторського права і (або) суміжних прав згідно зі сферами управління правами, щодо яких зареєстровано організацію та щодо об'єктів авторського права і (або) суміжних прав, майнові права на які передані їй в управління. Проведено дослідження щодо визначення основних складових елементів, необхідних для успішної реалізації організаціями колективного управління наданої їм функції судового захисту майнових прав правовласників у сфері авторського права та суміжних прав.

Під час проведення дослідження автором використано низку загальнонаукових та спеціальних методів пізнання, таких як: формально-логічний, порівняльно-правовий та системний.

Визначено основні форми колективного управління в Україні та зроблено акцент на тому, в чому полягає різниця між ними під час здійснення колективного управління в межах таких форм.

Приділено значну увагу аналізу судової практики у справах за участю організацій колективного управління, які стосуються притягнення до відповідальності користувачів, які здійснювали використання у своїй діяльності об'єктів авторського права та суміжних прав без отримання дозволу правовласників на таке використання та/або без укладення відповідного договору з організацією колективного управління.

У результаті проведеного дослідження окреслено проблеми реалізації судового захисту майнових прав суб'єктів авторського права та суміжних прав за допомогою організацій колективного управління, висловлено припущення щодо головної причини звернення організацій колективного управління до суду за захистом майнових авторських та суміжних прав та сформувано висновки щодо одного з можливих варіантів розв'язання виявлених проблем.

Ключові слова: організація колективного управління; авторські права; суміжні права; порушення; захист у судовому порядку.

Вступ. У 2018 році в Україні було проведено масштабну реформу сфери колективного управління майновими правами правовласників у сфері авторського права та суміжних прав. Зокрема, прийняття Закону України "Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав" мало забезпечити не лише побудову ефективної системи колективного управління об'єктами авторського права і суміжних прав, але й виробити ефективні способи захисту майнових авторських та суміжних прав за допомогою організацій колективного управління. Натомість у 2022 році ми все ще спостерігаємо недосконале функціонування механізму судового захисту майнових прав суб'єктів авторського права та суміжних прав організаціями колективного управління, і, як наслідок, негативне становище України на світовому ринку охорони та захисту прав інтелектуальної власності.

Окремі аспекти здійснення колективного управління майновими авторськими та суміжними правами наведені в роботах таких учених, як: О. П. Орлюк [2], Л. Р. Майданик [4], С. В. Бондаренка [6] та інших. Однак переважна більшість їхніх досліджень у цій галузі стосувалася функціонування системи колективного управління до прийняття спеціалізованого закону, який визначає правові та організаційні засади колективного управління майновими правами суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав в Україні.

У зв'язку із цим актуальність тематики дослідження зумовлена необхідністю виявлення та аналізу проблем, які саме зараз зумовлюють неможливість реалізації організаціями колективного управління однієї зі своїх

ключових функцій – звернення до суду за захистом майнових прав правовласників.

Метою дослідження є виявлення головних проблем реалізації судового захисту майнових прав суб'єктів авторського права та суміжних прав організаціями колективного управління та вироблення можливих способів усунення таких проблем.

Об'єктом дослідження є реалізація функцій організацій колективного управління, пов'язаних зі зверненням до суду за захистом майнових прав правовласників та моніторингом правомірності використання об'єктів авторського права і (або) суміжних прав.

Дослідження було проведено за допомогою низки загальнонаукових та спеціальних методів пізнання, таких як: формально-логічний, порівняльно-правовий, системний тощо.

Основні результати дослідження. Згідно з ч. 1 ст. 1 Закону України "Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав", організація колективного управління визначається як громадське об'єднання зі статусом юридичної особи, зареєстроване в Установі, що не має на меті отримання прибутку, засноване виключно правовласниками, діяльність якого спрямована на колективне управління майновими правами на об'єкти авторського права і (або) суміжних прав [1].

Організації управління майновими правами на колективній основі створюються з метою забезпечення майнових прав власників авторських і суміжних прав у випадках, коли здійснення прав на індивідуальній основі значною мірою обтяжене або неможливе. Такі організації створюються безпосередньо власниками авторських

і суміжних прав і діють відповідно до одержаних від них повноважень, законодавства про авторське право і суміжні права та свого статуту [2].

Відповідно до п. 4 ч. 1 ст. 12 Закону України "Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав", організації колективного управління від свого імені та в інтересах правовласників здійснюють такі функції: звертаються до суду від імені правовласників за захистом їхніх майнових прав відповідно до статутних повноважень та доручення правовласників, вчиняють інші дії, передбачені законодавством та дорученням правовласників, необхідні для захисту майнових прав правовласників, в інтересах яких діє організація [1].

Із вищезазначеного вбачається, що:

- організації колективного управління, як громадські об'єднання, діяльність яких спрямована на збір, розподіл та виплату правовласникам доходу від прав, наділені функцією щодо здійснення судового захисту тих прав, якими вони управляють;

- для реалізації такої функції їм необхідні відповідні повноваження, зазначені у статуті такої організації, та доручення відповідного правовласника.

І якщо з виконанням першої умови реалізації функції судового захисту в організацій колективного управління практично ніколи проблем не виникало, то відсутність доручення правовласника на звернення організації колективного управління від його імені до суду за захистом майнових прав такого правовласника стало чи не основною причиною неможливості захисту майнових прав суб'єктів авторського права та суміжних прав за допомогою організації колективного управління.

Нормативно-правове визначення форм колективного управління. Згідно з положеннями Закону України "Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав", в Україні надається легальне визначення таким формам взаємовідносин, що можуть існувати між правовласниками та організаціями з управління майновими авторськими та суміжними правами.

Перша форма – добровільне колективне управління, яке відповідно до абзацу другого ч. 1 ст. 1 Закону України "Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав" визначається як колективне управління, що здійснюється організаціями колективного управління, зареєстрованими у встановленому цим Законом порядку, виключно щодо об'єктів авторського права і (або) суміжних прав, включених до каталогу відповідної організації колективного управління. До сфер, які охоплює добровільне управління, належать усі сфери, крім тих, що визначені для обов'язкового та розширеного управління [3]. Таке колективне управління здійснюється на договірних засадах, шляхом прямого надання правовласниками організаціям колективного управління певних повноважень щодо здійснення управління майновими авторськими та суміжними правами, які можуть включати в себе надання доручення на звернення організації колективного управління до суду від імені правовласників за захистом їхніх майнових прав.

Наступна форма колективного управління – розширене колективне управління, яким, відповідно до абзацу чотирнадцятого ч. 1 ст. 1 Закону "Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав", є колективне управління майновими правами на об'єкти авторського

права і (або) суміжних прав незалежно від їх наявності в каталозі організації колективного управління (крім випадків, коли відповідні права вилучені правовласником із колективного управління в порядку, встановленому цим Законом), у визначених цим Законом сферах, що здійснюється акредитованими Установою організаціями у визначених цим Законом сферах. У розширеному колективному управлінні передбачається надання організаціям колективного управління права збору винагороди і для тих суб'єктів авторського права чи суміжних прав, які не уповноважили управляти своїми правами [4]. Це, у свою чергу, виключає наявність прямих контактів між правовласниками та організаціями колективного управління і вимагає від організацій колективного управління окремо звертатися до правовласника за отриманням доручення на звернення до суду від його імені та в його інтересах.

Аналогічний становище спостерігається і з третьою формою колективного управління майновими правами правовласників у сфері авторського права та суміжних прав – обов'язковим колективним управлінням, яке в абзаці одинадцятому ч. 1 ст. 1 Закону "Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав" визначено як колективне управління майновими правами на об'єкти авторського права і (або) суміжних прав незалежно від їх наявності в каталозі організації колективного управління, що здійснюється акредитованими Установою організаціями у визначених цим Законом сферах. У цьому разі, на відміну від розширеного колективного управління, правовласник позбавлений права вилучати належні йому права з управління акредитованої організації [5]. При цьому обов'язкове колективне управління застосовують зазвичай, коли всі виняткові права зводяться лише до отримання винагороди [6].

Таким чином, у разі виникнення необхідності реалізації функції судового захисту майнових прав правовласників у двох із трьох форм колективного управління перед зверненням до суду організація колективного управління повинна звернутися до правовласника та отримати від нього відповідне доручення.

Однак акредитовані на певний момент у формах розширеного та обов'язкового колективного управління організації колективного управління вперто ігнорують таку вимогу та подають позови щодо захисту майнових прав правовласників від власного імені та у своїх інтересах, що і зумовлює отримання надалі відмов у задоволенні таких позовів та, як наслідок, безкарність порушників майнових авторських та суміжних прав та недоотримання їх правовласниками доходу від таких прав.

Судова практика щодо предмета дослідження. Зокрема, Господарський суд Запорізької області у своєму рішенні від 21 квітня 2020 у справі № 908/364/20 за позовом Громадської спілки "УКРАЇНСЬКА ЛІГА АВТОРСЬКИХ ТА СУМІЖНИХ ПРАВ" про відшкодування збитків, що сталися в результаті порушення зобов'язання у сфері суміжних прав у сумі 208650,00 грн, з цього приводу зазначив: "Як свідчать матеріали справи, Громадська спілка "УКРАЇНСЬКА ЛІГА АВТОРСЬКИХ ТА СУМІЖНИХ ПРАВ" звернулася до суду самостійно як позивач, у своїх інтересах, на захист своїх прав у зв'язку з неотриманням роялті, хоча, враховуючи наведене вище, винагороду повинні отримувати власники виняткових майнових прав на об'єкти суміжних прав, можливо, через позивача, але відповідно до статутних повноважень та доручення правовласників.

Ураховуючи викладене, Громадською спілкою "УКРАЇНСЬКА ЛІГА АВТОРСЬКИХ ТА СУМІЖНИХ ПРАВ" не підтверджено право на звернення до суду з таким позовом" [7].

Аналогічного висновку щодо відсутності в організації колективного управління права на пред'явлення позову та стягнення грошових коштів у подібних правовідносинах дійшов і Господарський суд м. Києва у своєму рішенні від 05 квітня 2021 у справі № 910/153/21 за позовом Громадської спілки "Українська ліга авторських та суміжних прав" про стягнення 208650,00 грн збитків за порушення зобов'язань у сфері суміжних прав. Суд зазначив: "Оскільки позивач фактично є збирачем винагороди (роялті) і такі кошти не є доходом позивача, слід зробити висновок, що вказані кошти (винагорода) не є недоотриманим прибутком позивача. При цьому позивач є неприбутковою організацією, яка не має права здійснювати підприємницьку діяльність, його діяльність полягає, зокрема, в укладанні відповідних договорів в інтересах правовласників та у збиранні, розподіленні та виплаті доходів від прав цим правовласникам, тобто Спілка не є отримувачем доходів, а фактично збирачем платежів, які належать іншим особам (правовласникам).

На підставі вищевикладеного суд погоджується із запереченнями відповідача, що викладені у відгуку на позов, з приводу недоведеності факту спричинення збитків саме позивачу" [8].

Зазначені вище висновки судів знаходять своє відображення у правовому висновку Верховного Суду, викладеному ним у Постанові від 26 січня 2021 року у справі № 904/951/20: "Ураховуючи межі та підстави заявлених позовних вимог та обраний позивачем спосіб захисту його порушених прав (стягнення збитків), висновки суду першої інстанції щодо відсутності в організації колективного управління права на звернення до суду з таким позовом є цілком обґрунтованими та неспростовними, оскільки такий позов може бути подано лише на захист майнових прав власників об'єктів авторського права та (або) суміжних прав та виключно від імені цих правовласників" [9].

Ще однією суттєвою проблемою судового захисту майнових прав суб'єктів авторського права та суміжних прав за допомогою організацій колективного управління є неможливість останніми довести належними та допустимими доказами наявність порушення майнових авторських чи суміжних прав.

Зокрема, п. 6 ч. 1 ст. 12 Закону України "Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав" уповноважує організацію колективного управління на здійснення моніторингу правомірності використання об'єктів авторського права і (або) суміжних прав згідно зі сферами управління правами, щодо яких зареєстровано організацію, та щодо об'єктів авторського права і (або) суміжних прав, майнові права на які передані їй в управління.

Натомість відсутність в законодавстві України чітких вимог до фіксації результатів порушення прав під час використання об'єктів авторського права і (або) суміжних прав спричиняє появу неоднозначної судової практики щодо вимог у частині доведення наявності порушення в діях користувача.

Зокрема, Північний апеляційний господарський суд у своїй постанові від 04 квітня 2019 р. у справі № 910/12033/18 зазначив, що: "Досліджуючи матеріали справи, колегія суддів ураховує, що подані позивачем докази будуть достатніми для того, щоб зробити висно-

вок про публічне виконання спірних музичних творів відповідачем лише з огляду на таке:

- з відеозапису та акта фіксації має бути можливим визначити, де саме здійснювалася фіксація публічного виконання творів. Відеозапис має містити чітке та однозначне підтвердження адреси або назви місця, у якому здійснювалася фіксація порушення використання авторського чи суміжного права;

- має бути відображений точний час та період фіксації публічного виконання. Однак, оскільки час та дата можуть бути встановлені користувачем засобу відеофіксації самостійно, потрібна наявність інших беззаперечних доказів справжніх часу та дати проведення зйомки;

- з відеозапису має бути можливим установити, якими особами здійснено фіксацію публічного виконання музичних творів. На відеозаписі візуально повинні бути присутні особи, які є представниками організації колективного управління. Крім того, на відеозапису має бути зафіксовано зміст довіреностей, документів, що посвідчують особи представників, які здійснюють фіксацію використання авторського чи суміжного права;

- має бути надані докази того, що у представників особи, що використовувала авторські чи суміжні права, було запитано підстави їх використання, а також, що їм було запропоновано для ознайомлення та підпису акти фіксації. У разі відмови від надання своїх даних та підпису вказаного акта, цей факт також має бути зафіксований на відеозапису" [10].

Касаційний господарський суд Верховного Суду у своїй постанові від 09 липня 2019 року щодо цієї справи зазначив про помилковість наведених висновків суду апеляційної інстанції, оскільки вони не ґрунтуються на приписах статей 73, 76–79 ГПК України, є штучними та свідчать про певний суб'єктивізм і обмеженість колегії суддів апеляційного суду в установленні необхідних обставин (за можливості оцінити докази в їх сукупності; за відсутності підстав вважати поведінку позивача недобросовісною; за відсутності заперечень відповідача щодо вчинення ним або представником позивача певних дій тощо). За таких обставин касаційна інстанція не погодилася з підставами відхилення доказів Приватної організації щодо використання відповідачем спірних творів у приміщенні кафе у зв'язку з порушенням апеляційним судом приписів статті 86 ГПК України щодо оцінки наявних доказів, що надалі призвело до безпідставного скасування законного та обґрунтованого рішення місцевого суду і помилкової відмови в задоволенні позову [11].

Водночас Північний апеляційний господарський суд у своїй постанові від 11 листопада 2019 р. у справі № 910/6981/19 скасував рішення суду першої інстанції у цій справі та виніс нове рішення, яким у задоволенні позову ПО "Організація колективного управління авторськими та суміжними правами" в інтересах ПП "Світова музика" про стягнення 245 тис. 888 грн. компенсації за порушення виняткових майнових авторських прав з ТОВ "МТ СОВА" відмовив повністю, мотивуючи це рішення таким: "Матеріали справи не містять поданих Організацією таких доказів, як: знаходження у трудових відносинах з Організацією громадянина ОСОБА_2, на якого видано довіреність від 31.12.2016р., за період з 31.12.2016р. до 31.12.2017р. включно; підтвердження виділення Організацією громадянину ОСОБА_2 грошових коштів на відвідування 23.03.2017 р. публічних закладів із метою виявлення та фіксації комерційного використання музичних творів способом публічного виконання; зразків підпису громадянина ОСОБА_2; чи перебувала на балансі Організації у період з 31.12.2016 р. до 24.03.2017 р. включно відеореєстратор "Sony Handycam"

model № DCR DVD 610 2008; копії з журналу видачі довіреностей з відміткою про видачу довіреності від 31.12.2016 р. № 31/12/16/1 ОСОБА_2" [12].

При цьому суд касаційної інстанції під час розгляду цієї справи у своїй постанові від 28 січня 2020 року вказав про неможливість погодитись із правильністю застосування апеляційним судом норм процесуального права (приписів статей 73, 74, 76, 81, 86 ГПК України щодо визначення доказів, обов'язку доведення, належності доказів, їх вірогідності та достовірності, достатності доказів, подання доказів та їх витребування, а також оцінки доказів) через безпідставне відхилення цим судом доказів, поданих Організацією, та висуванням ним вимог, не заснованих на законі, що надалі призвело до безпідставного скасування законного і обґрунтованого рішення місцевого суду зі справи та помилкової відмови в задоволенні цього позову [13].

Ще одним яскравим прикладом недосконалого застосування законодавства під час розгляду справ щодо стягнення компенсації у зв'язку з порушенням майнових прав суб'єкта авторського права є справа № 910/14840/18, у якій суди першої та апеляційної інстанцій, відмовляючи в задоволенні позовних вимог, виходили з того, що за наслідками дослідження копії відеозвукозапису до Акта фіксації № 06/12/17, який міститься на наданому позивачем міні CD (DVD) диску, не вбачається за можливе достовірно встановити, що цей відеозвукозапис проводився представником ПО "ОКУАСП" 05.12.2017 у приміщенні ресторану "Голден Гейт", що розташований за адресою: м. Київ, вул. Володимирська, 40/2, у якому здійснює господарську діяльність відповідач, та при цьому з наданого відеозвукозапису неможливо достовірно встановити факт публічного виконання саме спірного твору. З наданого ПО "ОКУАСП" відеозвукозапису неможливо достеменно встановити обставини того, що в певних часових межах, а саме з 04:09 до 08:00 включно звучить саме музичний твір "Tuesday", авторами музики і тексту якого є саме Sheran Makonnen, Aleem Ousala, Wayene Leland Tyler, Uwaezuoke Sonny і саме у виконанні Burak Yeter Feat., Danelle Sandoval, без спеціальних знань. Судами попередніх інстанцій також зазначено, що позивачем не надано оригіналу об'єкта авторського права, музичного твору "Tuesday", авторами музики і тексту якого є Sheran Makonnen, Aleem Ousala, Wayene Leland Tyler, Uwaezuoke Sonny, а виконавцем Burak Yeter Feat., Danelle Sandoval, що не дозволяє зробити ідентифікацію спірного твору і твору, виконання якого зафіксовано на міні CD (DVD) диску, наявному в матеріалах справи. ПО "ОКУАСП" достовірно не доведено, що в указаному приміщенні звучить відображений в Акті фіксації № 06/12/17 музичний твір "Tuesday" саме у виконанні Burak Yeter Feat., Danelle Sandoval, адже ПО "ОКУАСП" не застосовано відповідних програмних засобів, що дозволяють достовірно визначити виконання саме зазначеного твору. За таких обставин суди попередніх інстанцій дійшли висновку, що відеозвукозапис та Акт фіксації № 06/12/17 не доводять факту використання відповідачем музичного твору "Tuesday" у виконанні Burak Yeter Feat., Danelle Sandoval, а тому склад правопорушення, необхідний для покладення на відповідача відповідальності у вигляді сплати компенсації, позивачем та Організацією належними, допустимими, достовірними та достатніми доказами не доведений [14].

Однак Верховний Суд під час розгляду цієї справи у своїй постанові від 21 січня 2020 року не погодився із указаними висновками судів першої та апеляційної інстанцій, визнав зазначені вище висновки судів перед-

часними, зробленими без повного дослідження усіх зібраних у справі доказів в їх сукупності [15].

Висновки. На сьогодні в Україні механізм здійснення захисту майнових прав суб'єктів авторського права та суміжних прав у судовому порядку за допомогою організацій колективного управління не є досконалим. Причин відсутності такого механізму та можливості його побудови зараз є дві: а) небажання чи неможливість отримання організаціями колективного управління в більшості випадків доручень правовласників на звернення від їхнього імені та в їхніх інтересах до суду за захистом майнових авторських та суміжних прав; 2) відсутність у законодавстві України чітких вимог та усталеної судової практики у сфері фіксації результатів порушення прав та доведення наявності такого порушення у разі використання об'єктів авторського права і (або) суміжних прав.

Розв'язати зазначені проблеми можливо кількома способами. Для реалізації одного з них слід звернутися до першопричин звернення організацій колективного управління до суду за захистом майнових авторських та суміжних прав. Найпоширенішою серед них є спонукання користувачів до виконання покладеного на них ч. 3 ст. 20 Закону України "Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав" обов'язку укладення договору про використання об'єктів авторського права і (або) суміжних прав з організацією колективного управління, яка здійснює управління майновими правами у відповідній сфері – до початку використання користувачами у своїй діяльності таких об'єктів. Отже, для усунення необхідності звернення до суду з такої причини, видається потрібним: а) внесення до Кодексу України про адміністративні правопорушення окремого складу порушення – використання користувачами у своїй діяльності об'єктів авторського права і (або) суміжних прав без достатньої правової підстави та без виплати винагороди за таке використання (крім випадків, коли договором чи Законом передбачено можливість безоплатного використання); б) встановлення відповідальності за таке порушення у вигляді фіксованої суми штрафу у значному розмірі, який надалі зараховуватиметься до Державного бюджету; в) передання функції моніторингу правомірності використання об'єктів авторського права і (або) суміжних прав окремому (новоствореному або чинному) органу державної влади, та наділення його повноваженнями на реалізацію такої функції, фіксацію порушень щодо використання користувачами у своїй діяльності об'єктів авторського права і (або) суміжних прав без достатньої правової підстави без виплати винагороди за таке використання (крім випадків, коли договором чи Законом передбачено можливість безоплатного використання) та накладення штрафу за їх вчинення; г) встановлення презумпції наявності порушення щодо використання користувачами у своїй діяльності об'єктів авторського права і (або) суміжних прав без достатньої правової підстави та без виплати винагороди за таке використання у випадках, якщо під час здійснення перевірки користувачем не буде надано контролюючому органу доказів зворотного.

Список використаних джерел

1. Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав : Закон України від 15.05.2018 № 2415-VIII // Відомості Верховної Ради (ВВР). 2018. № 32, ст. 242. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2415-19#Text>.
2. Право інтелектуальної власності : гідруч. для студ. вищих навч. закладів / О. П. Орлюк, Г. О. Андрощук, О. Б. Бутнік-Сіверський та ін. ; за ред. О. П. Орлюк, О. Д. Святоцького. К. : Видавничий Дім "Ін Юре", 2007. 696 с.

3. Костів О. Особливості добровільного колективного управління майновими авторськими та (або) суміжними правами: нормативно-правове регулювання та практика його впровадження // Актуальні проблеми правознавства. 2021/ № 2 (26). С. 142–148.
4. Майданик Л. Р. Колективне управління майновими авторськими та суміжними правами за цивільним законодавством України : монографія. К. : Алерта, 2013. 248 с.
5. Гуц Н. Б. Реформування правового статусу організацій колективного управління в Україні // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція. 2019. № 38. С. 90–94.
6. Бондаренко С. В. Авторське право та суміжні права: курс лекцій. К. : Інститут інтелектуальної власності і права, 2008. 288 с.
7. Рішення Господарського суду Запорізької області від 21 квітня 2020 по справі № 908/364/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/89007426>
8. Рішення Господарського суду м. Києва від 05 квітня 2021 по справі № 910/153/21. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96104614>.
9. Постанова Верховного Суду від 26 січня 2021 року по справі № 904/951/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94393897>.
10. Постанова Північного апеляційного господарського суду від 04 квітня 2019 р. по справі № 910/12033/18. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/81080203>;
11. Постанова Верховного Суду від 09 липня 2019 року по справі № 910/12033/18. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/82970535>.
12. Постанова Північного апеляційного господарського суду від 11 листопада 2019 р. по справі № 910/6981/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/85713764>;
13. Постанова Верховного Суду від 28 січня 2020 року по справі № 910/6981/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/87363857>.
14. Огляд практики Верховного Суду у справах щодо захисту прав інтелектуальної власності (окремі питання) : Рішення, внесені до ЄДРСР, за січень 2019 року – березень 2021 року. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/intel_vlasnist_27_05_2021.pdf.
15. Постанова Верховного Суду від 21 січня 2020 року по справі № 910/14840/18. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/87150932>.

References

1. Pro efektyvne upravlinnia mainovymy pravamy pravovlasnykiv u sferi avtorskoho prava i (abo) sumizhnykh prav: Zakon Ukrainy [On Effective Management of Property Rights of Copyright Holders in the Field of Copyright and (or) Related Rights, Law of Ukraine] № 2415-VIII (2018). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2415-19#Text> (in Ukrainian).
2. Orliuk, O. P., Androschuk, H. O., Butnik-Siverskyi, O. B. ta in. (2007). Pravo intelektualnoi vlasnosti: Akad. kurs: Pidruč. dla stud. vyshchykh navch. zakladiv. [Intellectual property law: acad. course: textbook for students higher education institutions]. K: Vydavnychi Dim "In Yure" (in Ukrainian).
3. Kostiv, O. (2021). Osoblyvosti dobrovol'nogo kolektyvnogo upravlinnia mainovymy avtorskymy ta (abo) sumizhnyimi pravamy: normativno-pravove rehuliuвання ta praktyka yoho vprovadzhenia. [Features of voluntary collective management of property copyright and (or) related rights: regulatory and legal regulation and practice of its implementation]. Aktualni problemy pravoznavstva. [Actual problems of jurisprudence]. 2 (26)/2021. 142-148. (in Ukrainian).

V. Mashkova, postgraduate stud.
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine

PROBLEMS OF IMPLEMENTATION OF JUDICIAL PROTECTION OF SUBJECT'S COPYRIGHT AND RELATED RIGHTS BY MEANS OF COLLECTIVE MANAGEMENT ORGANIZATION

The urgency of the research is due to the need to identify and analyze problems that make it impossible for collective management organizations to implement one of their key functions – to go to court to protect the property rights of right holders.

The purpose of the study is to identify the main problems of judicial protection of copyright and related rights with the help of collective management organizations and to suggest ways to eliminate such problems.

The object of the study is the implementation of the functions of collective management organizations related to appealing to the court for protection of property rights of rights holders and monitoring the legality of the use of copyright and (or) related rights.

In the research a number of general scientific and special methods of cognition, such as: formal-logical, comparative-legal and systemic was used.

The particular functions of organizations of collective management of property rights of copyright holders in the field of copyright and related rights are analyzed, which are included in the appeal of such organizations to the court on behalf of the right holders concerning the protection of property rights of right holders and monitoring the legality of the use of objects of copyright and (or) related rights in accordance with the areas of rights management for which the organization is registered, as far as objects of copyright and (or) related rights are concerned with the property rights transferred to its management. A study aimed at determining the main components necessary for the successful implementation by collective management organizations of the function of judicial protection of property rights of copyright holders in the field of copyright and related rights.

The main types of collective management in Ukraine are identified and the reason for the difference in the implementation of collective management within such types is emphasized.

Considerable attention is paid to the analysis of case law in cases involving collective management organizations related to the prosecution of users who used copyright and related rights in their activities without obtaining permission from copyright holders for such use and/or without concluding a contract with the organization of collective management.

As a result of the study, the author outlined the problems of judicial protection of copyright and related rights with the help of collective management organizations, suggested the main reason for collective management organizations to sue for protection of property copyrights and related rights and formed conclusions concerning one of the possible options for solving the identified problems.

Keywords: organization of collective management; copyright; related rights; violation; appeal to the court.

4. Maidanyk, L.R. (2013). Kolektyvne upravlinnia mainovymy avtorskymy ta sumizhnyimi pravamy za tsyvilnym zakonodavstvom Ukrainy: monohrafiia [Collective management of property copyright and related rights under the civil legislation of Ukraine: monograph]. K.: Alerta, (in Ukrainian).

5. Huts, N.B.(2019). Reformuvannya pravovoho statusu orhanizatsii kolektyvnogo upravlinnia v Ukraini.[Reforming the legal status of collective management organizations in Ukraine.]. Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Ser.: Yurysprudentsiia [Scientific Bulletin of the International Humanitarian University. Ser.: Jurisprudence.] №38. 90-94 (in Ukrainian).

6. Bondarenko, S.V. (2008). Avtorske pravo ta sumizhni prava: kurs lekttsii [Copyright and related rights: a course of lectures]. K: Instytut intelektualnoi vlasnosti i prava (in Ukrainian).

7. Rishennia Hospodarskoho sudu Zaporizkoi oblasti vid 21 kvitnia 2020 po spravi № 908/364/20. [Court decision of the Commercial Court of the Zaporizhzhia region of 21 of April 2020 in case №908/364/20]. <https://reyestr.court.gov.ua/Review/89007426> (in Ukrainian).

8. Rishennia Hospodarskoho sudu m. Kyieva vid 05 kvitnia 2021 po spravi №910/153/21. [Court decision of the Commercial Court of Kyiv 05 of April 2021 in case №910/153/21]. <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96104614> (in Ukrainian).

9. Postanova Verkhovnoho Sudu vid 26 sichnia 2021 roku po spravi №904/951/20. [Resolution of the Supreme Court of 26 of January 2021 in case №904/951/20]. <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94393897> (in Ukrainian).

10. Postanova Pivnichnoho apeliatyinoho hospodarskoho sudu vid 04 kvitnia 2019 r. po spravi №910/12033/18. [Resolution of the Northern Commercial Court of Appeal of 04 of April 2019 in case №910/12033/18]. <https://reyestr.court.gov.ua/Review/81080203> (in Ukrainian).

11. Postanova Verkhovnoho Sudu vid 09 lypnia 2019 roku po spravi №910/12033/18. [Resolution of the Supreme Court of 09 of July 2019 in case №910/12033/18]. <https://reyestr.court.gov.ua/Review/82970535> (in Ukrainian).

12. Postanova Pivnichnoho apeliatyinoho hospodarskoho sudu vid 11 lystopada 2019 r. po spravi №910/6981/19. [Resolution of the Northern Commercial Court of Appeal of 11 of November 2019 in case №910/6981/19]. <https://reyestr.court.gov.ua/Review/85713764> (in Ukrainian).

13. Postanova Verkhovnoho Sudu vid 28 sichnia 2020 roku po spravi №910/6981/19. [Resolution of the Supreme Court of 28 of January 2020 in case №910/6981/19]. <https://reyestr.court.gov.ua/Review/87363857> (in Ukrainian).

14. Ohliad praktyky Verkhovnoho Sudu u sporakh shchodo zakhystu prav intelektualnoi vlasnosti (okremini pytannia). Rishennia, vneseni do YeDRSR, za sichen 2019 roku – berezen 2021 roku. [Review of the practice of the Supreme Court in disputes regarding the protection of intellectual property rights (separate issues). Decisions submitted to the UGRCD for January 2019 – March 2021]. https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/intel_vlasnist_27_05_2021.pdf (in Ukrainian).

15. Postanova Verkhovnoho Sudu vid 21 sichnia 2020 roku po spravi №910/14840/18. [Resolution of the Supreme Court of 21 of January 2020 in case №910/14840/18] : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/87150932> (in Ukrainian).

Received: 04.07.22
Revised 1st: 16.08.22
Revised 2nd: 02.09.22
Accepted: 16.09.22